

διὰ τοῦ φλοίσβου των, ἔνθα πλανᾶται μαγική τις τῶν ἀναμνήσεων ἡχώ, καὶ ἐμφανίσωσι τὰς λουόμενας πλαστικότητας τῆς ἀμαράντου ἡθης, καὶ τοῦ γήρατος ἐπὶ τοῦ μήπω μαρανθέντος.

Εὐχῶσαν ἀναυομένην καθεκάστην ἀπὸ τῶν ἀφοροσμήτων γαλανῶν κυμάτων ὕδατοφόρου προσφιλοῦς στρωμνῆς — καὶ ἄγνωστον εἰς τὴν ἀπογονικὴν γενεάν, ἥς τὸ πλεῖστον θεωρεῖ ἀμάρτημα καθ' ὅλον τῆς τὸν βίον, δι' ὕδατος νὰ ἐκπλύσῃ ἀγνοῦ τὰ ἐπὶ τοῦ χαριτοβρύτου σώματός της πρῶτα ἴχνη τοῦ βαπτίσματος.

Δὲν φιλοσοφῶ ἀνὰ τὰ ἄλσῃ τοῦ παμμεγίστου ἐκείνου παραδείσου, ἔνθα τὸ πνεῦμα τὴν ἀπόλυτον ἐνίσχυει πίστιν. Πανταχοῦ ἄνθη καὶ δαφνώνες, πανταχοῦ τῶν ἐφ'esτίων τὰ ὁμοιώματα, πανταχοῦ τ' ἀντιπροσωπεύοντα τὸν Ὀλυμπον ἱερὰ κέντρα.

Ὅποτε δ' ὁ παιὼν προσεκάλει τοὺς ἀρηϊφίλους εἰς τὸν ὑπὲρ πάτρης ἀγῶνα ἢ εἰς τὰς σπονδὰς τῆς ἱερᾶς Ἀλτεις, ἢ ἰδέα τῆς αὐτῆς πανηγύρεως ἐνεψύχου τοὺς λαοὺς καὶ τὸ χυνόμενον ἐν τῷ πρῶτῳ πεδίῳ αἷμα δὲν ἐτιμᾶτο ὀλιγότερον τῆς μικρᾶς κοτίνου τοῦ Ὀλυμπιακοῦ σταδίου.

Εἰς λυρικός διθύραμβος ἦτον ἀρετὸς νὰ προσκαλέσῃ τοὺς λαοὺς εἰς τὴν μάχην, καὶ εἰς κλαδίσκος ἡδύνατο νὰ προσελκύσῃ τὰ πλῆθη τῶν πανελλήνων διὰ τὴν ἁμιλλαν.

Τὸ αὐτὸ ἰδεῶδες ἐκυριάρχει ἐν τῇ εἰρήνῃ καὶ τῷ πολέμῳ, ἵνα παραγάγῃ τὸ κλέος τοῦ ἀρχαίου πνεύματος.

Τὸ αὐτὸ ἰδανικὸν ἐμπνέει τὸν φιλόσοφον, τὸν ποιητὴν, τὸν καλλιτέχνην.

Ὁ πρῶτος ἀνακαλύπτει τοὺς θεοὺς, ὁ δεῦτερος τοὺς προσκαλεῖ εἰς τὴν γῆν, ἔνθα ὁ τρίτος τοὺς ἐμφανίζει πρὸ τῶν θνητῶν.

Καὶ μὲς τοιοῦτον δεσμόν, τσαυτὴν ὑπερχεῖλιζουσιν ῥομαντικότητες, τοιαύτην γόησσαν περὶ αἰωνίου μέλλοντος προμαντεῖαν, ἡδύνατο ν' ἀναμείνωσιν ἀνταξίαν πνευματικὴν δρᾶσιν, θεόληπτοι καὶ θεοφόροι.

Ἐκαστος πολίτης ἐνόμιζεν ὅτι ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως του θὰ συνωμίλει μετὰ τῶν ἄλλων πόλεων· ἢ Κεκρωπία οὕτω προσεμεῖδία πρὸς τὴν Καδμείαν, καὶ ἀπὸ τὰ ὕψη τῆς Ἰθώμης ἀνεγνώριζέ τις τὴν Ἰθὴν κοιμωμένην μετὰ τῶν νεφελῶν.

Χῶρος στενός, ὅπως διατηρεῖ καθαράν τὴν ἀντίληψιν, ἀλλ' ἡ πατρίς ἐν τῇ οὐσίᾳ, δι' αὐτοὺς οὔτε ἀρχὴν οὔτε τέλος εἶχεν· εἶχε κατακτῆσαι τὸ πᾶν.

Οὕτω εἰς ἀχανὲς ναὸς περιβάλλει τὴν πανελλήνιον ἐνότητα.

Καὶ ἡ μεγαλοφυΐα ἐν διηγεσθεῖ ἀναθρασμῷ δὲν λησμονεῖ τὸ περιβάλλον τοῦτο, ἀλλὰ προβαίνει εἰς ἐκπλήξεις δημιουργοῦσα.

Ἐγείρει τὸν Παρθενῶνα χωρὶς τίποτε νὰ μιμηθῇ, γεννᾷ τὸν Πλάτωνα, Σοφοκλέα καὶ Πρα-

ξιτέλην καὶ ἐντέλλεται αὐτοῖς νὰ μεγαλουργήσωσιν ἐν αὐτενεργείᾳ πλήρει... Ἐπὶ ἔνδεκα δὲ αἰῶνας τὰ σπέρματα ταῦτα ἐκυρίευσαν τὰ πάντα, καὶ τὸ ἀρχαῖον πνεῦμα ἀπὸ τοῦ Θάλητος μέχρι τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἀφειδῶς μετέδιδε τὸ φῶς.

Ἐπῆλθεν εἴτα ἡ ὀρθοδοξία καὶ ὁ νέος πολιτισμός· τὸ φῶς ἐκείνο διεσπάρη, μεταδοθὲν διὰ μυριάδων σπινθήρων, διατηρήσαν ὅμως εἰς τὰ μεγάλα πνευματικὰ κέντρα τὰς πρῶτας αὐτοῦ ἐστίας.

Χ. Α. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

"Ἐφορος ἀρχαιοτήτων ἐν Ἐπιδαύρῳ

ΝΙΟΒΙΔΑΙ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ 6 πύργου καὶ τέλους).

Ὁ παιδαγωγὸς καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν καὶ διὰ τὴν πρὸς τὴν κοινωνίαν μεζόνια τῶν ἄλλων σχέσεις ἐννοεῖ καὶ διακρίνει βέλτιον παντὸς ἄλλου τὸ μέγεθος τῆς ἐπικειμένης συμφορᾶς διὸ καὶ ἡ ἐκφρασις τῆς ψυχικῆς αὐτοῦ αγωνίας ἀπεικονίζεται τραγικώτατα. Οἱ υἱοὶ ἀπὸ διαφόρων θέσεων σπεύδοντες πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀδελφῶν καὶ τῆς μητρὸς ὑποκύπτουσιν ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον ὑπὸ τὰ βέλη τῶν θεῶν, διότι πρὸς αὐτοὺς πρῶτον κατευθύνονται ταῦτα, τοῦτων δὲ ὁ εἰς κεῖται ἤδη νεκρὸς μεταξὺ μητρὸς καὶ τῆς θυγατρὸς ἥτις ὀρθῶς προσπαθεῖ νὰ ὑπερασπισθῇ μὲ κίνδυνον τῆς ἰδίας αὐτῆς ζωῆς τὸ προσφιλὲς σῶμα τοῦ προκειμένου φιλότατου, ὅθεν ὑφ' αὐτῇ μετὰ στοργῆς ἀράπτου καὶ χάριτος θελατικῆς διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τὴν πολυπτύχον καὶ ποδὴν αὐτῆς περιβάλῃν ὅπως προσάσπῃ τὸ σῶμα ἐκ τῶν καταπιπτόντων βελῶν. Παρ' αὐτῷ ὁ παιδαγωγὸς κρατῶν τὴν βακτηρίαν του τρέχει πρὸς τὸν θνήσκοντα στρέφων μετὰ δραματικοῦ ἀλγους τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ πρὸς τ' ἀριστερά, ὅπου κεῖται ὁ κίνδυνος. Πρὸς τοῦτο ἡ Νιοβίς πρὸς τὸ μέρος τοῦ ὀλέθρου σπεύδουσα ἐπλήρη ἤδη εἰς τὰ νῶτα. Ἡ στάσις αὐτῆς, ἡ τῆς πτυχῆς τῆς πλουσίας περιβολῆς κύμανσις, ἡ ἐκφρασις τῆς μορφῆς, ἡ ἀπείριτος καὶ εὐγενὲς χάρις τῆς ὅλης ἐνδυμασίας, ἡ ἐπιχάριτος ὑπόδησις, ἡ φιλοκαλία τῆς κομμώσεως· εἶναι ἀληθὲς ποιήσις βίου εὐγενοῦς, ἥν ἡ λύρα μόνη τῆς καρδίας δύναται νὰ ἐκφράσῃ· εἶναι εἰκὼν πιστὴ τῆς εὐγενοῦς παιδείσεως καὶ ἀγωγῆς τοῦ οἴκου τῆς Νιόβης. Ἐπ' αὐτῆς προσομιάζεται τὸ τραγικὸν πάθος τῆς μεγάλης βασιλείσεως. Παρ' αὐτῇ ἀδελφὸς πεπληγμένος θανατηφόρως τρέχει εἰς βοήθειαν τῶν λοιπῶν ἐπιλήσμων τοῦ ἐπικειμένου θανάτου, ἀπενίζων τὸν οὐρανὸν μᾶλλον ἐπιληπτικῶς. Ἡ τῆς χειρὸς αὐτοῦ διεύθυνσις, ἡ τῆς στρεφόμενης κεφαλῆς θέσις καὶ ἡ καταπίπτουσα ἤδη καὶ ὑπο-

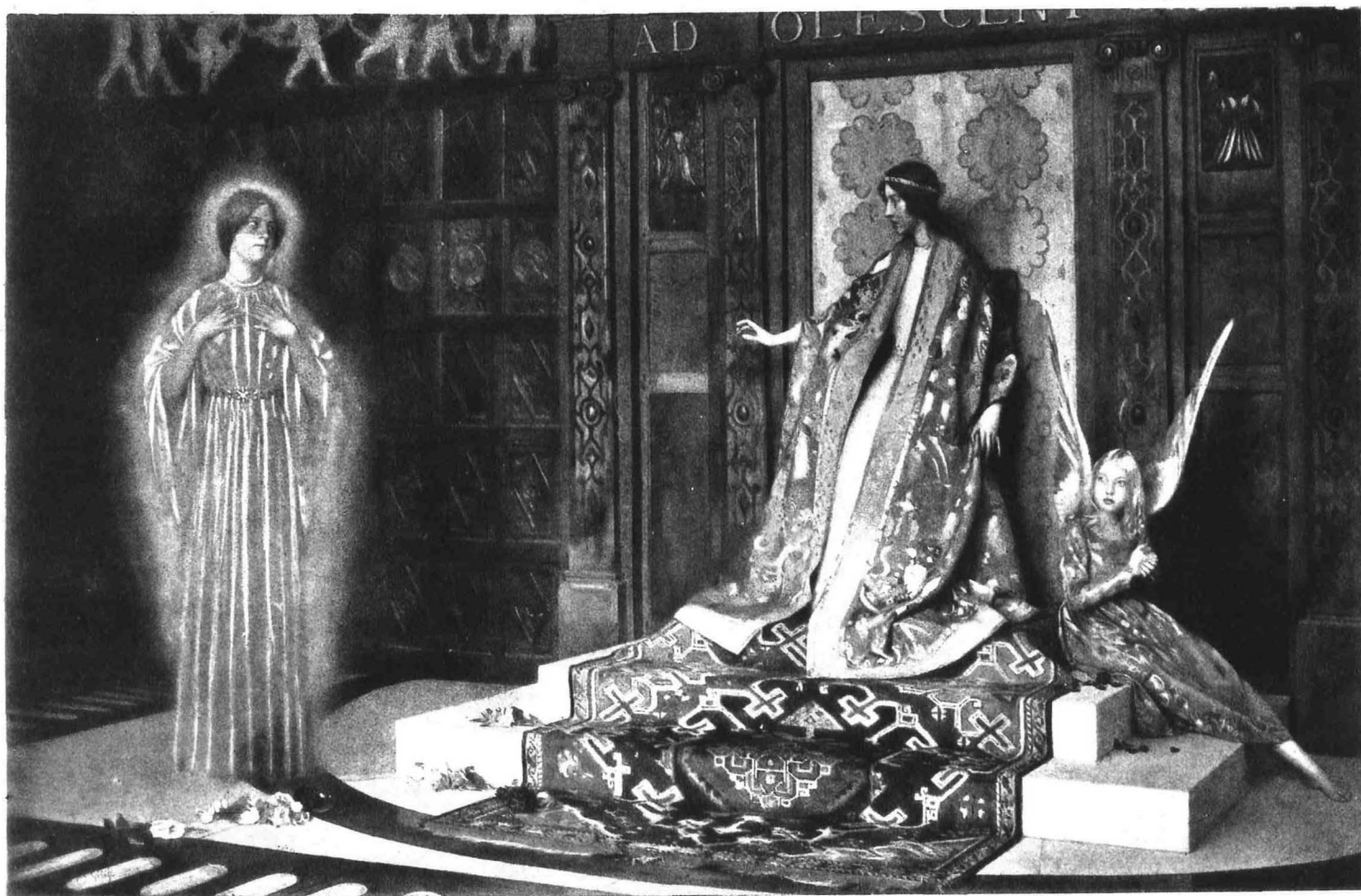
χωρούσα περιβολή, παριστῶσι θαυμασίως τὴν ἤδη πρὸς τὸν θάνατον ὑποχωρούσαν φύσιν, ἐνῶ ἡ ψυχὴ γενναίᾳ καὶ ἰσχυρᾷ παλαίει ὑπὲρ τῶν φιλοτάτων. Ἄλλος ἀδελφὸς κλίνει ἤδη τὸ γόνυ ἐνεκα τοῦ σωματικοῦ ἄλγους στήριζόμενος ἐπὶ τῆς ἐτέρας κνήμης κρατῶν ἰσχυρῶς τὸ ἄκρον βράχου· ἐνταῦθα φαίνεται ὁ ἄγων τῆς νεότητος πρὸς τὸν πρόωρον θάνατον. Μετὰ τοῦτον κατὰκειται νεκρὸς ἄλλος πληρῶν θαυμασίως τὴν ὀξείαν τοῦ ἀετώματος γωνίαν· εἶναι ἤδη ἀπὸ πολλοῦ νεκρὸς χρησιμεύων μᾶλλον ὡς ἱστορία τοῦ δρόμου.

Πρὸς τ' ἀριστερὰ τῆς Νιόβης εἰς τὸ ἕτερον ἥμισυ τοῦ ἀετώματος διαδραματίζονται ἄλλα τηροῦντα τὴν ἐνότητά τῆς αὐστηρᾶς τέχνης. Παρὰ τῇ μητρὶ ἡ νεώτερά θυγάτηρ ὁμοίωμα ἠθικὸν καὶ φυσικὸν τῆς ἡρωίδος γυναικὸς ἵσταται ἐν στιγμῇ ἀπορίας καὶ φόβου, ἀνοίγουσα τοὺς βραχίονας κατὰ τρόπον χαρακτηριστικόν, ἐπὶ τῆς ὑψουμένης αὐτῆς κεφαλῆς τὸ μέτωπον καὶ τὸ βλέμμα παριστῶσι δρᾶμα τέλειον ψυχῆς ἡρωϊκῆς καὶ μεγάλης. Ἡ διάθεσις τῶν πτυχῶν τοῦ χιτῶνος καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος κατερχόμεναι πλούσιαι καὶ μεγαλοπρεπεῖς πτυχαὶ τῆς περιβολῆς προκαλοῦσι σέβας καὶ λατρείαν. Παρ' αὐτῇ ἀδελφὴ πληγερῶς κατὰ τὴν πρὸς τὴν μητέρα φράσιν αὐτῆς εἰς τὰ νῶτα, διὰ μὲν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς κρατεῖ τὴν πληγὴν γενναίως, ἐνῶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ἄρχειται ἡ φύσις ὑποχωρούσα τῷ θανάτῳ καὶ μετὰ μικρὸν ἐλαττοῦται ἢ ἐλαστικότης καὶ εἰς τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὰς κινήσεις. Στρέφει τὴν ὥραιαν αὐτῆς κεφαλὴν πρὸς τὰ ἄνω ἐπὶ τῆς ὁποίας τὸ ἄλγος τῆς ψυχῆς εἶναι τοιοῦτον, ὥστε ἐπὶ τῆς ἐντάσεως τοῦ βλέμματός τῃ ἡμιανοιγμένην χεῖρην καὶ τὸ μέτωπον ἐπιφαίνεται ἡ σκιά τοῦ θανάτου, ὅπερ καθιστᾷ τὸ πάθος ἐξόχως τραγικόν. Ἡ στάσις τοῦ κορμοῦ, ἡ θέσις καὶ ἡ διάθεσις τῶν πτυχῶν τῆς ὅλης περιβολῆς ἐν αἷς ἐνυπάρχει εἰσέτι ζωὴ καὶ πόθος τῆς μακρᾶν αὐτῆς δοκιμαζομένης μητρὸς· ταῦτα πάντα ὡς ἀντιστάθμισις τῶν πρὸς τὰ δεξιὰ διαδραματιζομένων παρασκευάζουσιν τὸ μέγεθος τοῦ μαρτυρίου τῆς βασιλείας τοῦ γυναικείου μεγαλείου.

Πρὸς ταύτην τὴν παρθένον ἔρχεται ἄλλη μετὰ σπουδῆς καὶ βήματος τραγικοῦ διὰ μὲν τῆς ἀριστερᾶς ἀνέλκουσα τὴν ποδὴν αὐτῆς περιβολὴν διὰ τῆς δεξιᾶς δὲ κρύπτουσα πρόσφατον αὐτῆς πληγὴν, ἣν ἡρωϊκῶς λησμονεῖ, κατὰ τὴν σπουδὴν αὐτῆς πρὸς ὑπεράσπισιν ἀδελφῆς πρὸ αὐτῆς θνησκούσης. Τὸ ἄλγος τῆς ψυχῆς ἡ στοργὴ πρὸς τὴν παθεύσαν ὁ ἡρωϊσμὸς τοῦ χαρακτήρος προκαλοῦσι θαυμασμόν καὶ λατρείαν. — Ἀδελφὸς παρ' αὐτῇ καὶ πρὸς αὐτὴν σπεύδων ὑψοῖ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, ὅπως διὰ τῶν πτυχῶν αὐτοῦ, τὴν πρὸ αὐτοῦ ἀδελφὴν προασπίσῃ. Ποία χάρις ἀπαραμίλλου στοργῆς! ποία κινήσις πάθους ψυχῆς εὐγενοῦς, πῶς δρᾶμα εκτυλίσσεται ἐπὶ τῆς μορφῆς

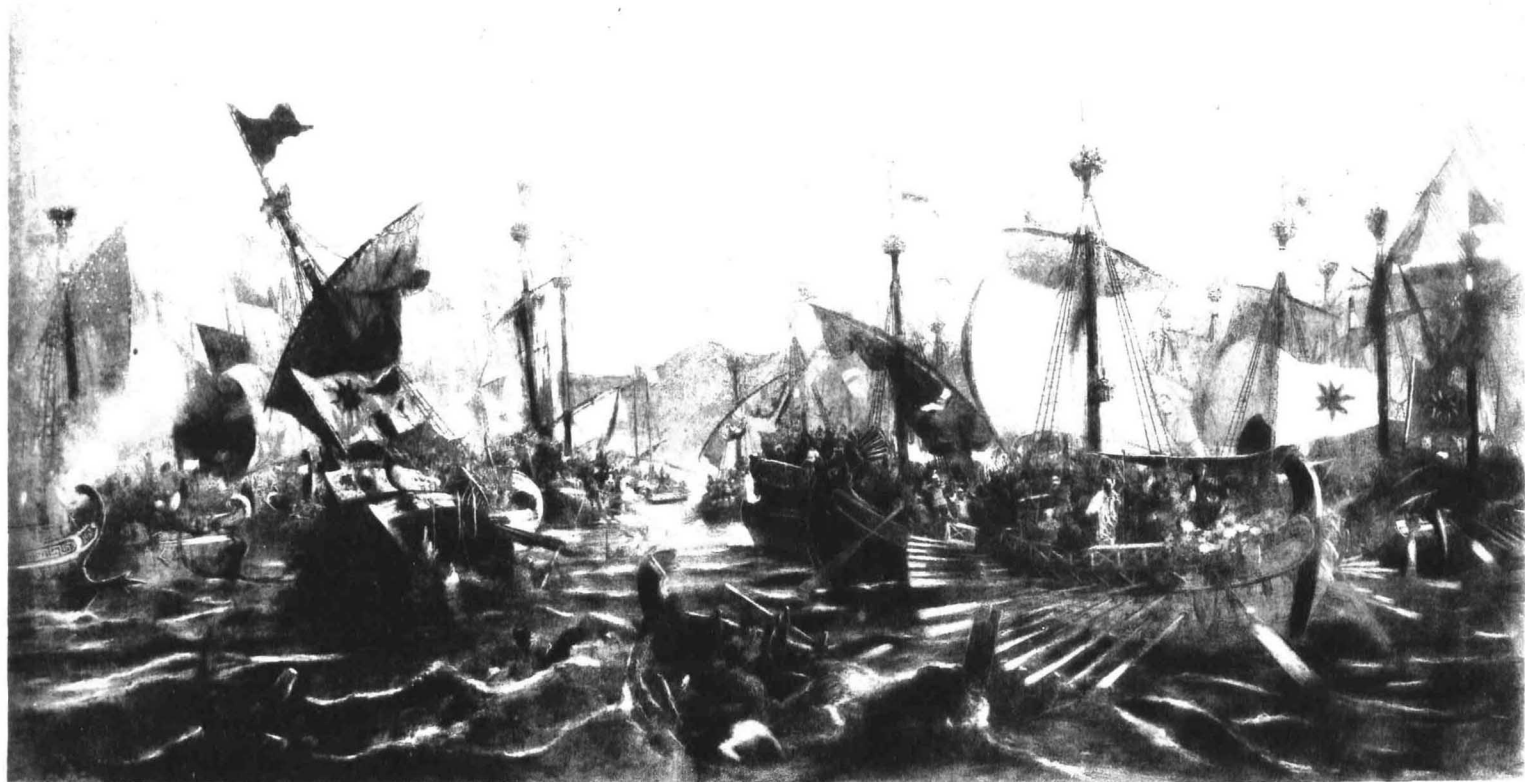
τοῦ καλοῦ καὶ γενναίου τούτου ἐφῆβου! Τοῦτον ἀκολουθοῦσι δύο ἄλλοι ἀτενίζοντες ὡς οἱ λοιποὶ πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τελειοποιούντες τὸ σχῆμα εἰς τὸν κόσμον τοῦ ἀετώματος ποικίλως. Ἐπὶ τοῦ συνόλου ἡ θέσις ἐκάστου, αἱ ποικίλαι τῆς ψυχῆς παθήσεις καὶ αἱ διάφοροι αὐτῶν ἀποχωρώσεις ἢ τῶν πτυχῶν τῆς ἐνδυμασίας σφωτάτῃ εἰκονισμῷ κινήσεις καὶ στάσις ἐν γένει καταφανῆ καθιστῶσι τὴν βασιλικὴν καὶ ὑψηλὴν ἀγωγὴν τοῦ εἴκου καὶ τὴν ἐκ καταγωγῆς εὐγένειαν τοῦ χαρακτήρος ἐκάστου. Ἐπὶ τῆς μορφῆς δέκα ἐξ ἀτόμων διαφόρου ἡλικίας κατ'ὀρθόθεν ὁ δεινὸς καλλιτέχνης νὰ ἀπεικονίσῃ τὸ αὐτὸ ψυχικὸν δρᾶμα, τὴν αὐτὴν τραγικὴν στιγμὴν, ὑπὸ ποικίλᾳ ψυχολογικῇ φαινόμενα.

Ἀνέλθωμεν νῦν καὶ ἡδὴ καιρὸς ἐστίν, ὅπως ἐπαναπαύσωμεν τὴν ἐν σφοδρᾷ συγκινήσει συνταρασσομένην ψυχὴν ἡμῶν, ἀναβῶμεν πρὸς τὸ μέγεθος τῆς λύσεως πρὸς αὐτὸν τὸν Γολγοθᾶ τοῦ πάθους! — Ἡ Νιόβη ἵσταται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀετώματος· στήριζομένη ἐπὶ βράχου ἰσχυροῦ, ἔχουσα ἐκ μὲν δεξιῶν τὸν θνήσκοντα καὶ ὑπεραποθνήσκοντα προσφιλὴ αὐτῆς υἱόν, ἐκ δὲ ἀριστερῶν τὴν κατακλύπτουσαν καὶ νεκρουμένην αὐτῆς θυγατέρα· μακρὰν καὶ ἐκατέρωθεν τελεῖται τὸ μέγα καὶ σπαραξικάρδιον δρᾶμα! Ἐν τῇ στάσει αὐτῆς τοιαύτη ἐμφαίνεται ἀντοχή τῆς ψυχῆς, ὥστε ἡ γυνὴ ἀποθεοῦται πρὸ τῆς ἠθικῆς συνειδήσεως ἥδη! Κόρη δὲ νεωτάτη, ὁ τελευταῖος γόνος τοῦ εἴκου, μόλις ἀριθμοῦσα 11 ἢ 12 ἀνοίξεις, γονυκλινὴς πρὸ τῆς μητρὸς περιπτύσσεται αὐτὴν μετ' ἀφοσιώσεως· μετὰ τόσου πάθους καὶ τρόμου καὶ στοργῆς, ὥστε νομίζει τις ὅτι ἐπιζητεῖ νὰ ταυτισθῇ μετὰ τῆς γενεταίρας καὶ συναποτελέσῃ μίαν καὶ μόνην ζωὴν. Τὸ ἐπιχάρितον αὐτῆς καὶ πλαστικὸν σῶμα, ἡ θέσις καὶ κινήσις αὐτοῦ, ἡ θέσις τοῦ δεξιοῦ ποδός, ἡ τῆς κνήμης κόμψις, ὁ λεπτοφυὴς χιτωνίσκος, δι' οὗ διαγράφονται πᾶσαι αἱ κινήσεις ζωῆς καὶ βίου τοῦ εὐόδου τούτου ἀνθυλλίου, αἱ ἐπὶ τῶν ἄκρων ποδῶν καταπίπτουσαι πτυχαί, ἡ εἰς οὐλὰς πλούσια καὶ ἐλευθέρως κυμανομένη κόμη, ἡ ἐν γένει στάσις τοῦ σώματος καὶ διέθουσις τοῦ δεξιοῦ βραχίονος, δι' οὗ συγκρατεῖται μετὰ τὸ σῶμα τῆς μητρὸς, τὸ χαριέστατον σχῆμα τῆς χειρὸς καὶ τὸ ἡμφαινόμενον τοῦ προσώπου ἐστραμμένου πρὸς τὰ σπλάγχνα τῆς Νιόβης, παριστῶσιν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἐπιβάλλον μεγαλεῖον καὶ τὴν ἠθικὴν ἰσχὺν τῆς μητρὸς ἐν δρᾶμα τρυφερᾶς στοργῆς, ἀφειλείας καὶ χάριτος καὶ δεσμοῦ ἱεροῦ, δι' οὗ δηλοῦται ἡ εὐσεβὴς σχέσις τῶν τέκνων πρὸς τὴν μητέρα. Εἶναι τρόπον τινὰ τὸ τελευταῖον κύκνειον ἄσμα τῆς ἡρωϊκῆς οἰκογενείας. Προκαλεῖ δάκρυα καὶ τοιαύτην εὐλάβειαν πρὸς τὴν δοκιμαζομένην γυναικα, ὥστε ἀκουσίως ἀποφεύγει τις ν' ἀτενίσῃ πρὸς τὴν μητέρα εὐλαβοῦμενος τὸ μέγεθος τοῦ ἄλγους καὶ κλίνει τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς στιγμὴν.

“ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ.,

ΕΛΛΑΣ

Κ. ΒΟΥΑΝΑΚΗΣ.

Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία.

(Ἐλαιογραφία)

—Τὴν τρυφερὴν ταύτην κόρην περιπτύσσεται ἐν ἀπεριγράφτῳ στοργῇ διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἡ Νιόβη, θέλουσα τρόπον τινὰ ν' ἀνοίξῃ τὰ μητρικὰ αὐτῆς σπλάγχνα ὅπως κρύψῃ ἐν αὐτοῖς καὶ πάλιν τὸ τελευταῖον λείψανον τῶν περὶ αὐτὴν θνησκόντων τέκνων αὐτῆς, ἐνῶ διὰ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος τῆς αὐτῆς χειρὸς ὑψαῖ ἐκ τῶν ὀπισθεν τῆς πλουσίας πτυχᾶς τῆς βασιλικῆς αὐτῆς περιβολῆς, ὅπως ὑπερασπισθῇ δι' αὐτοῦ τὸ τρυφερὸν σῶμα τοῦ θυγατρικοῦ τῆς ἀπὸ τὰ πρὶς αὐτὸ κατευθυνόμενα βέλη. Προσκλίνει μετὰ πάθους, ἀλλὰ μεγάλως καὶ διὰ τῶν δύο αὐτῆς γονάτων· περισφίγγει τὸ τέκνον τῆς. Ὡς ποῖον δρᾶμα τελεῖται ἐν τῇ περιπτύξει ταύτῃ! Ἀδύνατον διὰ τοῦ καλόμενου νὰ παρασταθῇ. Εἶναι ὁ ἱερός καὶ μέγας θεῆνος τῆς μαρτυρούσης μητρὸς. Εἶναι ὁ μύχιος στόνος τῆς μεγάλης ψυχῆς. Τὸ πλαστικὸν καὶ ὥραϊον σῶμα τῆς Νιόβης ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεπείας καὶ ποθέρεις πτυχᾶς τοῦ χιτῶνος, καὶ τῆς περιβολῆς συναποτελεῖ κίνησιν ψυχικῆς παθήσεως τόσον ἰσχυρὴν καὶ παικίλην, ὥστε νιμίζει τις ὅτι ἀκούει μύχιον στόνον καρδίας τῆς θείας γυναικὸς, τῆς μεγάλης βασιλίσσης τῆς ὑπερφάνου ἡγεμονίδος. Ἀπὸ τῶν ἄκρων ποδῶν μέχρι τῆς κεφαλῆς τὸ βλέμμα διατρέχει κατὰ συνέχειαν κανονικὴν τοῦ αὐτοῦ πάθους τὴν κατὰ μικρὸν αὖξουσιν ἐντασιν, ἡ δὲ καρδία αἰσθάνεται ἤδη προκειμένην τὴν λύσιν, τὸ μέγα τοῦτο μυστήριον τῆς ἐκφάνσεως τῆς ψυχῆς. Ποῖον μεγαλεῖον ἀληθοῦς εὐγενείας καὶ ἀγωγῆς! Ποῖον ὕψος μεγάλης δοκιμαζομένης καρδίας! Ἡ δὲ κεφαλὴ τῆς Νιόβης;... Ἐνταῦθα τελεῖται ἡ ὅλη δραματικὴ θέσις καὶ λύσις ταυτοχρόνως. Ἐν αὐτῇ κεῖται τὸ ἱερόν τῆς εὐσεβοῦς καρδίας, ἡ δὲ μορφή ἐστὶν εἰκὼν ζωηρὰ καὶ ἀκριβὴς τοῦ ὑψηλοῦ καὶ μεγάλου χαρακτήρος ἐν ἧλπει μυχιαιτάτῃ. Ἐπὶ αὐχένος ἡγεμονικοῦ ἐπικαθημένη ἡ κεφαλὴ μετ' ἐπιβάλλουσας ἰσχύος καὶ εὐγενείας στρέφεται πρὸς τὰ θνήσκοντα αὐτῆς τέκνα ἀπενίζουσα πρὸς τὰ ἔνω. Τὰ ἡμιαναιγμένα αὐτῆς χεῖλη, ἐφ' ὧν στοματὰ ὁ νοῦς καὶ ἡ φαντασία τοῦ θνητοῦ, εἶναι ἡ διαδοχὴ τῶν πυκνῶν συγκινήσεων, ἃς μετ' ἀξιοπρεπείας προσπαθεῖ νὰ κρύψῃ, ἡ δὲ ἐπ' αὐτῶν μυστηριωδῶς τελουμένη κίνησις εἶναι ἀδύνατον νὰ παρασταθῇ διὰ τῆς γραφίδος καὶ τῆς κατὰ συνθήκην γλώσσης· ἡ μουσικὴ μὲν δύναται νὰ αἰσθητοποιήσῃ αὐτήν, εἶναι ἡ κριτικὴ στιγμή καθ' ἣν εὐρανόθεν σπεύδουσιν νὰ βοηθήσωσιν οἱ θεοὶ πρὸς τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος· κυμαίνεται τὸ πάθος μεταξὺ ἀντοχής θείας καὶ στοργῆς ἐνδομύχου μητρὸς, ἧς σπαράσσονται τὰ σπλάγχνα, πρόκειται ἡ θεία οἰκονομία, ἡ ἀπολύθωσις τῆς Νιόβης! Ἀπενίζει ἐν τούτοις μεθ' ἡρωϊκῆς καρτερίας δεχόμενη ἐλευθέρως καὶ γενναίως τὴν ὑπὸ τῶν θεῶν πεμπομένην αὐτῇ μεγάλην δοκιμασίαν, πάσχει ἡ μήτηρ, ἐπιβάλλεται δὲ διὰ τῆς καρτερίας ἡ ἡγε-

μονίς. Κρύπτει καὶ συγκρατεῖ τὴν κραυγὴν τοῦ ὑπερχελλίζοντος πικροῦ ἄλγους, χωνεύει τὴν πάθησιν μετ' ἀντιστάσεως ἡρωϊκῆς καὶ ἐνῶ τὸ σῶμα κλίνει πρὸ τῆς στοργῆς τοῦ τέκνου ἡ μεγάλη αὐτῆς ψυχὴ παλαίει κατὰ τοῦ συναίσθηματος τῆς παρὰ τῶν θεῶν ἐπιγενομένης αὐτῇ ἀδίκου ἐκδικήσεως. Φέρει τὸ συναίσθημα τῆς νίκης ἡττημένη καὶ ἀπενίζουσα μέχρι ἐσχάτης στιγμῆς πρὸς τὴν εἰκόνα τῆς τραγικῆς καταστροφῆς τοῦ οἴκου αὐτῆς. Ὅταν δὲ θὰ αἰσθανθῇ τὴν θνητὴν φύσιν ὑποχωροῦσαν πρὸς τὸ ἄλγος ἐτοίμην ἔχει τὴν χεῖρα νὰ καλύψῃ τὸ πρόσωπον αὐτῆς διὰ τῆς πλουσίας περιβολῆς δι' ἧς ὑπερασπίζετο τὸ τέκνον τῆς, ἵνα μετ' αὐτοῦ συναποθάνῃ ὥραία καὶ μεγάλη τὸν θάνατον τῶν δοκιμαζομένων μαρτύρων τῆς ἀνθρωπότητος!—Μέχρι τοῦ σημείου τούτου ἄγει ἡμεῖς ὁ μέγας καλλιτέχνης, μετ' ἀπαραιμίλλου τέχνης ἐκτυλίσσειν πρὸ ἡμῶν τὴν ψυχολογικὴν πάθησιν, τῆς γυναικείας καρδίας ἐν ὑψηλῇ καὶ εὐγενεῖ χαρμητῇ τῆς Ἑλληνίδος. Τὰ μετὰ ταῦτα σπεύδου νὰ συμπληρώσῃ ἡ ποίησις καὶ ἡ μυθολογία καθ' ἃς ἀπολύθεται ὑπὸ τῶν θεῶν ἡ Νιόβη ἐν τῷ ἀκροτάτῳ αὐτῆς ἄλγει, ὅπως μὴ σαλευθῇ ἡ θεία μετὰξὺ τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς ἁρμονία, τὸ ἀλάσθηστον τοῦτο γινώρισμα ὑψηλῶν χαρακτήρων.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΕΧΑΓΙΑ

L. STECCHETTI

(Ἀπὸ τὴν νέαν σειρὰν τῶν ἀνεκδότων μεταφράσεών μου)

I.

Ἐκείνη μῶλεγε: « — Ποτὲ δὲν σ' εἶδα χαροῦμενον, ποτὲ γοητισμένον, γιὰτὶ τὸ βλέμμα σου εἶνε σκοτισμένον καὶ νεκρωμένη τῆς καρδιᾶς ἡ ἐλπίδα; »

— Εἰς τὸ ξανθὸ σου—ἔλεγα κεφάλι δὲν χῶρεσε ποτὲ ἡ ἀμυγδαλία· μὰ ἐγὼ σὰν χεῖλη μου ἔχω εἰρωνεία ἀφ' τῆ στιγμῆς ποῦ ἔχω ἀμυγδαλίη. »

Ἐκείνη μῶλεγε: « — Πόστι καμμία εἰς τὸ Χριστὸ δὲν ἔχεις, σὴν θρησκεία; τὸ βλέμμα τῆς ἐλπίδος σου εἶν' σθνεμένο; »

— Ὑγρή μου—τῆς ἀπάντησα—λατρεία καὶ πίστις μου ἔχω τῇ χρυσῇ σου νεότητι, γιὰ ἔρωτα ἡμίλει κι' ἄχι γιὰ θεοτή! »

II.

Ὅταν θεὰ περάσουν πλεῖα τὰ χιόνια κι' ὁ Ἀπρίλης θὰ προβαῖνῃ ὀλανθισμένος στὴ νηὶ καρδίᾳ σου ὅλη ἡ ζωὴ θὰ πάλῃ... μὰ ἐγὼ θε νῆμαι τότες πεθαμένος.

Θὰ ξαπλωθῇ σ' ὅλη τὴν πλάσι ὁ ἔρωτας καὶ στοῦ τάφου μου ἀκόμη τὸ λουλούδι· γιὰ σένα ἦφ' τὴν καρδίᾳ μου βόδα θάβγουν καθὼς σὺν ζῶσα βγαῖναν τὰ τραγοῦδια.

Τῆς καρδιᾶς τὰ τραγοῦδια ἔχεις παρμένα, μὰ τὰ λουλούδια—ὦϊμε—δὲν θὰ μαζέψης.

— Ποὺς ἀπὸ τάφο λουλούδα ἔχει παρῆ;—

Σ' ἔρωτες νέους καὶ φιλιὰ θὰ τρέψης γὰ δώσης τὸ κορμὶ σου με καμάρη καὶ πλεῖα δὲν θεὰ θυμηθῇς ἐμένα ...

Ζάκυνθος

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΛΑΣ